

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
XVII Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції
Харків, 19 листопада 2025 року

Харків – 2025

Редакційна колегія:
О. А. Наконечна, Г. О. Сирова, О. В. Зайцева, Л. В. Фоміна,
І. П. Мещерякова, С. М. Козуб, Н. М. Чаленко

С91 Сучасні концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: матеріали XVII Міжнар. наук.-метод. інтернет-конф., (Харків, 19 листопада 2025 р.) Харків : ХНМУ, 2025. 211 с.

У збірнику представлено матеріали понад 140 фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено актуальним питанням психології та педагогіки, біології, хімії, фізики та інших природничо-наукових дисциплін, а також питанням оптимізації міждисциплінарної інтеграції у сучасних освітніх закладах. Наукове видання призначене для науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, докторантів, аспірантів, магістрантів, здобувачів освіти, а також для широкого кола читачів, які цікавляться міжнародним досвідом впровадження інноваційних освітніх практик.

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

Матеріали відтворено безпосередньо з авторських оригіналів.

УДК 378.016:5:378.6:61(082)

© Харківський національний
медичний університет, 2025
© Наконечна О.А., Сирова Г.О., Зайцева О.В. та ін., 2025

Альтернативи продуктам тваринного походження як фактор збереження здоров'я людини	
<i>Брушневська А. А., Мялюк О. П.</i>	153
Візуалізація навчальної діяльності під час викладання дисциплін природничого циклу	
<i>Воробйова О.М, Куценко Н.П.</i>	156
Потенційні загрози для системи охорони здоров'я внаслідок поширення тютюнокуріння серед молоді	
<i>Вус М. В.</i>	157
Сучасні методи визначення рівня глюкози у крові та їх діагностичне значення	
<i>Головач С. Е., Мялюк О. П.</i>	159
Виховання емпатії у студентів медичних закладів вищої освіти	
<i>Зозуляк В.О., Чеберніна І.О., Кучер В.Д., Чередниченко Д.О.</i>	162
Роль штучного інтелекту як інструменту впливу на оцінювання рівня знань здобувачів медичної освіти	
<i>Кузнецов К.А., Кузнецова М.О., Кузнецова І.К.</i>	163
Integration of Pathomorphology with clinical disciplines: Modern pedagogical approaches in teaching Medical Morphology	
<i>Kucher V.D., Chebernina I.O., Cherednychenko D.O., Zozulyak V.O.</i>	165
The influence of emotional state on the progression of diseases – the placebo effect	
<i>Misiailo I.V., Byrka.O.L.</i>	167
Optimization of the combustion processes of hydrogen-air mixtures in internal combustion engines (ICEs) through water addition and the prospects for using next-generation hydrogen generators	
<i>Sevidov S.S., Pugach M.P., Aksyonova N.A., Revyakina M.G.</i>	168
Академічна доброчесність – ключ до якості фармацевтичної освіти	
<i>Слесарчук В.Ю., Завадська І.В.</i>	170
Інтеграція сучасних знань про механізми старіння у викладання природничих дисциплін для здобувачів медичних університетів	
<i>Степанова О.О, Должикова О.В.</i>	172
Підвищення залученості студентів на дистанційних лекціях з природничих дисциплін	
<i>Стучинська Н. В., Хранійчук Г.В., Любчик О.К.</i>	174

фахом, під час яких використовуються аналіз клінічних історій, дискусії, рольові ігри, кейс-методи, симуляції й тренінги комунікації. Духовно-моральне та патріотичне виховання, засноване на національних і християнських цінностях, сприяє формуванню внутрішньої культури майбутнього медика.

Ключову роль відіграє викладач, який своїм прикладом, моральністю, педагогічним тактом і професійністю формує атмосферу довіри та гуманізму. Основними перешкодами залишаються недостатня психологічна підготовка викладачів, пасивність студентів і дефіцит часу в навчальних планах. Перспективи розвитку полягають у створенні міждисциплінарних курсів, упровадженні інтерактивних методик і формуванні безпечного освітнього середовища, що підтримує розвиток емпатії та професійної зрілості майбутніх лікарів.

Висновки. Виховання емпатії – це фундаментальний елемент підготовки майбутнього лікаря. Ефективне формування емпатійної компетентності потребує поєднання знань, практичних навичок і духовно-моральних орієнтирів. Спільна робота адміністрації, викладачів і студентів сприятиме вихованню лікаря, здатного до співчуття, людяності й милосердя – що є запорукою не лише професійної успішності, а й духовного здоров'я суспільства.

Роль штучного інтелекту як інструменту впливу на оцінювання рівня знань здобувачів медичної освіти

Кузнецов К.А., Кузнецова М.О., Кузнецова І.К.

Харківський національний медичний університет, м. Харків

Розвиток технологій штучного інтелекту (ШІ) призвів до лавиноподібного їх проникнення у майже всі сфери діяльності людини – від промисловості до мистецтва. Не стала виключенням і сфера вищої медичної освіти. Використання ШІ у сучасному освітньому процесі відкриває нові можливості як для студентів-медиків, так і для викладачів.

Метою даного дослідження було висвітлення ролі штучного інтелекту як інструменту оцінювання рівня знань здобувачів вищої медичної освіти.

Матеріали та методи. Для реалізації визначеної мети дослідження було використано описовий і аналітичний методи. Так, було проаналізовано досвід роботи викладачів медико-біологічних дисциплін щодо оцінювання робіт здобувачів вищої медичної освіти, які використовували під час їх виконання ШІ.

Результати. В умовах дистанційного навчання під час заліків або опитувань ШІ може зашкодити процесу оцінювання, оскільки викладачам у багатьох випадках стає зрозуміло, що відповідь студента надавалась ним несамотійно. Тому на практичних заняттях, або у якості домашнього завдання слухним буде довести, що ШІ можна «спіймати» на неточностях або помилках. Так, спираючись на дані аналізу домашніх завдань, самостійних робіт тощо було встановлено, що в 69% випадках здобувачами було використано технології ШІ. Причому в деяких випадках його використання занижувало результат, порівняно з тими ситуаціями коли здобувач виконував завдання сам без використання ШІ. Саме тому перед викладачем постає новий виклик, а саме надати таке завдання виконання якого зменшить вірогідність використання технологій ШІ. Крім того, має сенс давати студентам завдання самостійної роботи з ШІ на порівняння традиційних форм начального матеріалу (підручники, конспекти лекцій, методичні матеріали, завдання протоколів практичних занять і т.п.) із результатами запитів до нейромереж з метою формування критичного мислення у здобувачів освіти при роботі з різними видами джерел інформації. На думку освітян такий підхід дозволить наочно продемонструвати недоліки «сліпої» довіри до ШІ і її впливу на оцінку рівня знань. Показовим є те, що в 76% випадків використовували ШІ здобувачі, які мали низький або середній рівні успішності з медико-біологічних дисциплін. В випадках використання ШІ під час виконання завдань для контролю знань викладачеві необхідно пояснити, що це можна розцінювати як порушення академічної доброчесності і що це не демонструє реальний рівень знань здобувача.

Саме тому перед викладачем постає завдання щодо роз'яснення можливості використання ШІ з менш шкідливою для оцінювання знань метою. Так цікавою формою раціонального використання ресурсів ШІ є допомога у оформленні презентаційних матеріалів на покращення їх структурованості та візуального сприйняття.

Висновки. Отже, використання ШІ у сфері медичної освіти може сприяти покращенню засвоєння матеріалу в умовах дистанційної навчання. Проте слід пам'ятати, що нейромережі не можуть виступати універсальним засобом навчання здобувачів освіти, як і не можуть повністю замінити кваліфікованого спеціаліста. Перспективи повного витіснення людини нейромережами із сфери охорони здоров'я є досить сумнівними. Це зумовлено не тільки здатністю на теперішній час лише людини до складних операцій з абстрактними поняттями та пошуку нешаблонних рішень, а й через постійну необхідність оновлення інформаційних масивів медичної інформації, яка навряд чи буде досягнена тільки за рахунок самоаналізу ШІ.

Integration of Pathomorphology with clinical disciplines: Modern pedagogical approaches in teaching Medical Morphology

Kucher V.D., Chebernina I.O., Cherednychenko D.O., Zozulyak V.O.

State Establishmant "Lugansk State Medical University", Rivne

Relevance. Pathomorphology is a fundamental component of medical education, as it explains the structural basis of pathological changes in the body. However, teaching the discipline in isolation, without any connection to clinical practice, often makes it difficult to appreciate its practical value. In the context of reforming the higher medical education system and transitioning to a competency-based model of physician training, there is a need to integrate theoretical knowledge of the morphological block with clinical disciplines. This approach ensures the integrity of the educational process, stimulates students cognitive activity, and shapes their practical thinking.

Наукове видання

О.А. Наконечна, Г. О. Сирова, О. В. Зайцева та ін.

**СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ
ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ**

Матеріали
XVII Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції
Харків, 19 листопада 2025 року

Відповідальний за випуск Н.М. Чаленко

Комп'ютерна верстка – Н.М. Чаленко

Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com, vid.redact@knu.edu.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.